

KOLONOSKOPIA

Poučenie pred kolonoskopickým vyšetrením

Prečo je potrebné vykonať kolonoskopiu?

Kolonoskopia je vyšetrenie, ktoré slúži na zobrazovanie ochorení hrubého čreva. Slúži Vášmu lekárovi, aby zistil príčinu Vašich príznakov. Taktiež slúži na vyhľadávanie zmien, ktoré môžu viesť k rakovine. Je to v súčasnosti vyšetrenie prvej voľby na dôkaz možných chorobných zmien hrubého čreva, ktoré umožní odobrať z týchto podozrivých miest vzorky na histologické vyšetrenie a niekedy umožní ich aj odstrániť (napr. polypy). Odstránenie polypu (alebo nádoru) však nezabráni jeho možnému znovuobjaveniu (recidíve). Preto je niekedy potrebné vykonať aj ďalšie kolonoskopie.

Ako sa odstraňujú polypy ?

Polypy majú tvar podobný hubám. Niektoré sa môžu premeniť na rakovinu. Ak to veľkosť a spôsob vyrastania polypov zo steny čreva dovoľia, môžu byť polypy počas kolonoskopie odstránené. Najčastejšie sa používa elektrokoagulačná jednotka, ktorá umožní rezanie a koaguláciu polypov. Niekedy je potrebné vykonať novú kolonoskopiu za účelom dokončenia liečby alebo po zväžení aj ostatných liečebných metód (napr. operácie).

Ako prebieha kolonoskopia ?

Na vyšetrenie sa používa ohybný prístroj, ktorý nazývame kolonoskop, ktorý sa zavádza cez konečník. Pacient leží v polohe na ľavom boku, neskôr na chrbte. Počas vyšetrenia sa do čreva aplikuje vzduch, aby sa oddelili steny čreva od seba. Počas vyšetrenia sa môžu odobrať aj vzorky z čreva, ak to lekár uzná za potrebné. Medzi jednotlivými pacientmi je endoskop a všetko príslušenstvo (napr. bioptické kliešte) vyčistené a sterilizované podľa platných hygienických noriem. Tieto postupy sú povinné, aby sa predišlo eventuálnemu prenosu infekcií. Na lepšie znášanie výkonu je možné podať pacientovi lieky na utíšenie novej bolesti.

V prípade potreby môže lekár po vyšetrení odporučiť hospitalizáciu za účelom sledovania, alebo v prípade objavenia sa komplikácií.

Áké komplikácie sa môžu objaviť počas kolonoskopie a počas liečby ?

U všetkých medicínskych výkonov, testov a vyšetrení na ľudskom tele, aj keď sú vykonávané podľa bezpečnostných noriem, kvalifikovanými odborníkmi na úrovni súčasných poznatkov medicínskej vedy a dodržiavaním všetkých zásad a odporúčaní, sa môžu vyskytnúť komplikácie:

- perforácia (prederavenie) steny čreva môže znamenať, že bude nutná operácia (so všetkými svojimi rizikami)
- krvácanie si môže výnimočne vynútiť chirurgický výkon, taktiež sa môže vyskytnúť potreba transfúzie krvi, alebo krvných derivátov
- ostatné komplikácie sú možné, ale zostávajú výnimočné, ako napríklad srdcovo-cievne a dýchacie ťažkosti, ako aj infekcie

Tieto komplikácie sa môžu skôr objaviť u ľudí s určitými chorobami alebo po určitých operáciách alebo liečebných postupoch.

Všetky tieto komplikácie sa najčastejšie objavia počas kolonoskopie, ale môžu sa tiež objaviť niekoľko dní po vyšetrení ako bolesti brucha, červená krv v stolici, teplota, triaška. Z týchto dôvodov je veľmi dôležité sa ihneď skontaktovať s lekárom, ktorý pacienta vyšetruje, prípadne svojho praktického lekára, alebo lekára na centrálnom prijíme.

Existujú alternatívy kolonoskopie?

Alternatívou kolonoskopie je röntgenové vyšetrenie hrubého čreva – irigografia alebo vyšetrenie pasáže tráviacim traktom. V ostatnom čase sa používa aj kapsulová kolonoskopia, ktorá však neposkytuje možnosť odobrania bioptickej vzorky a novej terapie. Ide tiež o ekonomicky náročnejšiu metódu. Tieto vyšetrenia majú však tiež svoje vlastné riziko komplikácií a rôznu stupeň úspešnosti. U pacientov, ktorým bola odporúčaná, umožní kolonoskopia najvyššiu šancu úspešnej diagnózy a liečby pri najmenších rizikách komplikácií

PRÍPRAVA NA KOLONOSKOPIU

Vyšetrenia potrebné pred kolonoskopickým vyšetrením

Cestou praktického lekára je potrebné si dať 10 dní pred kolonoskopiou vyšetriť nasledovné krvné testy: **krvný obraz, hemokoagulačné parametre (Quick/INR, aPTT), HbsAg, HCV a anti-HIV.**

Užívanie liekov

Lieky užívajte tak ako Vám boli ordinované s nasledovnými výnimkami:

- ◆ Vo všeobecnosti sa doporučuje jeden deň pred vyšetrením znížiť dávky liekov na cukrovku i inzulínu asi o polovicu. **Presný postup prekonzultujte so svojim lekárom – diabetológom.**
- ◆ Pokiaľ užívate lieky znižujúce zrážanlivosť (hemokoaguláciu, „lieky na riedenie krvi“) ako napríklad Warfarín (Orfarín), Clexane, Fraxiparine, Arixtra, Anopyrin, Plavix a pod., poraďte sa so svojim lekárom ohľadne ich užívania pred vyšetrením ako i po ňom.

Príprava pred vyšetrením

Aby bolo možné vykonanie presného vyšetrenia a potrebných liečebných výkonov, hrubé črevo musí byť perfektne čisté od zvyškov stolice.

Asi 3 dni pred vyšetrením sa vyhýbajte potravinám s kôstkami alebo tuhou šupkou (hrozno, sezam, orešky, paprika a paradajky so šupou a pod.). Optimálna príprava je preparátom **FORTTRANS**. Deň pred vyšetrením je „možné konzumovať ešte normálnu stravu na raňajky a na obed, optimálna je tekutejšia strava (kaša, polievky, mixované jedlo). Poobede v deň pred vyšetrením cca o 15:00 hod treba podľa návodu pripraviť roztok preparátu Fortrans. Jeden sáčok treba rozrobiť do 1 litra vody. Postupne potom treba vypiť 3 – 4 litre takto pripraveného roztoku. Účinok nastupuje cca do 1 hodiny. Keď z konečníka už vychádza iba čistá voda je možné pitie roztoku prerušiť. Po príprave už nič nejedzte **v deň vyšetrenia prídite na ambulanciu nalačno.**

Alternatívne je možná i príprava **preparátom X-prep** alebo inými. Táto príprava však býva asi v 1/3 prípadov nedostatočná a je potrebné vyšetrenie opakovať. V prípade prípravy preparátom X-prep postupujte podľa príbalového letáku.

Počas celej prípravy môžete prijímať tekutiny (vodu a čaj) v ľubovoľnom množstve.

Niekedy aj napriek dobre dodržaným pokynom sa môže príprava ukázať ako nedostatočná a neumožní pokračovať vo vyšetrení a vyšetrenie preto môže byť posunuté na iný deň, alebo dokončené pomocou röntgenového vyšetrenia.

Premedikácia pred vyšetrením

Vyšetrenie hrubého čreva môže byť bolestivé. Na našom pracovisku je možné pred vyšetrením podať injekcie obsahujúce sedatíva (lieky na spanie) a lieky proti bolesti, event. je možná aj celková anestézia pod vedením anesteziológa.

Pokiaľ si prajete injekciu s liekmi je potrebné, aby ste na vyšetrenie prišli v sprievode ďalšej osoby. Po vyšetrení budete musieť istý čas (zväčša 0,5 – 2 hodiny) zostať ležať v prebúdzacej miestnosti pokiaľ nebudete bdely a schopný sám odísť domov. Domov môžete odísť z oddelenia len v sprievode inej osoby. Celý deň po vyšetrení nemôžete potom viesť motorové vozidlo alebo vykonávať činnosti vyžadujúce si zvýšenú pozornosť.

Pokiaľ si prajete anestéziu je potrebné tento postup vopred konzultovať s lekárom nášho oddelenia. Podmienky sú podobné ako pri podaní injekcie (viď. vyššie), je však potrebné aj predoperačné anestéziologické vyšetrenie. Poskytnutie anestézie je **spoplatnené** podľa platného cenníka Univerzitnej nemocnice. Bližšie informácie o Platených službách sa dozviete na internetovej stránke Univerzitnej nemocnice Bratislava alebo priamo na riaditeľstve našej nemocnice.

Zmena termínu vyšetrenia

Pokiaľ sa na termín vyšetrenia nemôžete dostaviť zavolajte v dostatočnom predstihu (niekoľko dní) na tel. číslo 02/48 234 770.

Na Váš termín potom môžeme objednať iného pacienta, ktorý vyšetrenie potrebuje. V opačnom prípade sa čakacie doby na vyšetrenie zbytočne neúmerne predlžujú.